

บทที่ 1

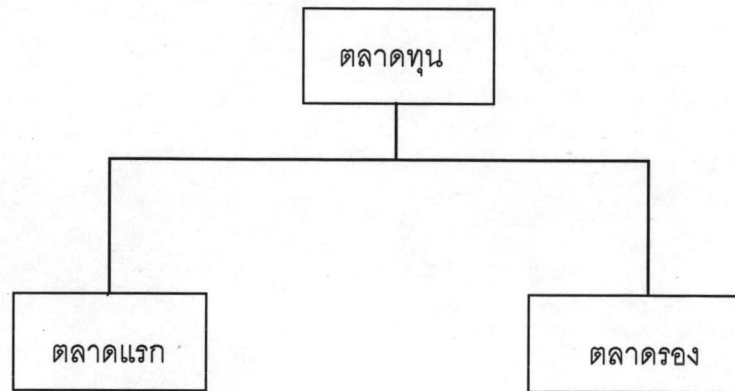
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การซื้อขายหุ้นในประเทศไทยเริ่มในปี พ.ศ. 2496 มีบริษัทเอกชนหลายบริษัท เช่น บริษัทเบิร์ตโดย นายวิลลิส เบิร์ต อีกทั้ง HOUSEMAN & CO., LTD. SIAMERICAN SECURITIES LTD., Z&R INVESTMENT & CONSULTANTS ในระยะนั้นขอบเขตการซื้อขายหลักทรัพย์จำกัดมาก ราคาที่ซื้อขายขึ้นอยู่กับความพอใจของเจ้าของและผู้ซื้อขายรายใหญ่ ดังนั้นความเคลื่อนไหวจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานแต่อย่างใด

BANGKOK STOCK EXCHANGE ได้เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2505 ในรูปของห้างหุ้นส่วน แต่ก็มีการซื้อขายหุ้นเพียง 35 หลักทรัพย์ การซื้อขายเฉลี่ยอยู่ในระดับเพียงปีละ 50 ล้านบาทเท่านั้น จนกระทั่ง พ.ศ. 2512 รัฐบาลได้หันมาให้ความสนใจกับตลาดหุ้นมากขึ้นและได้นำเข้าใช้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (2510 - 2514) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ว่าจ้าง ศาสตราจารย์ ซิดนีย์ เอ็ม ร็อบบิ้นส์ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา ทำรายงาน A CAPITAL MARKET โดยแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2515 - 2519) ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดตั้งตลาดหุ้นตาม พ.ร.บ. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 และเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดตลาดหลักทรัพย์ได้ในวันที่ 30 เมษายน 2518 ซึ่งเป็นวันเปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นวันแรก (ปนัดดา อินทร์พรหมและฐิติวุฒิ สุขพรชัยกุล , 2535)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของตลาดทุนที่ทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางในการระดมเงินทุนจากผู้มีเงินออมไปยังผู้ที่ต้องการใช้เงินทุนหรือผู้ประกอบการของธุรกิจต่าง ๆ โดยตลาดหลักทรัพย์จะมีฐานะเป็นตลาดรองคือเป็นศูนย์กลางซื้อขายหลักทรัพย์ที่ผ่านการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แรกมาก่อนแล้ว

โดยตลาดแรกนั้นจะเปิดโอกาสให้ธุรกิจต่างๆ ออกหลักทรัพย์มาระดมเงินไปใช้ขยายธุรกิจ ส่วนตลาดรองนั้นมีจุดประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ต่อจากตลาดแรกจึงเป็นการช่วยให้ตราสารต่าง ๆ มีสภาพคล่อง การขายหุ้นในตลาดแรกจึงทำได้ง่าย เพราะผู้ซื้อตราสารในตลาดแรกจะมีความสนใจมากขึ้นว่าถ้าเมื่อใดก็ตามที่ต้องการเปลี่ยนหุ้นหรือ หลักทรัพย์เป็นเงินสดก็มีตลาดรองเป็นแหล่งรองรับ จากบทบาทยังกล่าว การมีตลาดทุนจึงมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอย่างยิ่ง ซึ่งสรุปได้เป็น 7 ประเด็นด้วยกัน คือ

1. การมีตลาดทุนช่วยส่งเสริมการระดมเงินทุนในระบบเศรษฐกิจ
2. ช่วยส่งเสริมการระดมเงินออมในระบบเศรษฐกิจ
3. การมีตลาดทุนช่วยให้มีการกระจายความเป็นเจ้าของกิจการที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ
4. ช่วยส่งเสริมเสถียรภาพทางการเงินแก่ธุรกิจ
5. ตลาดทุนช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ
6. ช่วยส่งเสริมการขยายตัวของเศรษฐกิจ
7. การมีตลาดทุนจะช่วยสร้างฐานะดุลการชำระเงินของประเทศ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , ไททศน์ ชุต เพื่อผู้ลงทุน)

มีการกล่าวกันมากว่าตลาดหลักทรัพย์เป็นปรอหวัดความเป็นไปของเศรษฐกิจและการเมือง เมื่อใดก็ตามที่มีข่าวหรือแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจหรือการเมือง ราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ก็จะมีปรับตัวสะท้อนรับข่าวนั้น ๆ หากเป็นข่าวดีราคาหุ้นก็จะปรับตัวสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามราคาหุ้นจะปรับตัวลดลงหากข่าวที่ได้รับเป็นข่าวในทางลบ ดังนั้นการ

ลงทุนในธุรกิจหลักทรัพย์แต่ละครั้งนั้น นักลงทุนจำเป็นต้องมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์

ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ประกอบไปด้วย

1. เงินปันผล ซึ่งบริษัทต่าง ๆ จะจ่ายให้เป็นงวด 6 เดือน หรือ 1 ปี
2. กำไรจากส่วนต่างของราคาซื้อ-ขาย
3. สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุน ในกรณีที่บริษัททำการเพิ่มทุน
4. สิทธิในการเข้าประชุมผู้ถือหุ้น

การลงทุนในหลักทรัพย์นั้น หากต้องการลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด ก่อนลงทุน ผู้ลงทุนจะต้องทำการวิเคราะห์หลักทรัพย์นั้นให้ดีเสียก่อน การวิเคราะห์หลักทรัพย์แบ่งออกได้ เป็น 2 วิธี

1. การวิเคราะห์ทางเทคนิค (Technical analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นในอดีตในรูปแบบของกราฟ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ของราคาและปริมาณการซื้อขายมาวิเคราะห์ แนวโน้มหรือคาดคะเนราคาหุ้นในอนาคตว่าจุดไหนหรือเวลาใดที่นักลงทุนควรจะซื้อหุ้นหรือถือเอาไว้และจุดไหนที่ควรจะขายหุ้นออกไป

2. การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental analysis) วิธีการวิเคราะห์หลักทรัพย์ โดยวิธีนี้มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาเป็น 3 ระดับ

2.1 วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ เป็นการพิจารณาระดับที่กว้างที่สุด ผู้ลงทุนจะต้องวิเคราะห์ทั้งภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตด้วย

2.2 วิเคราะห์ภาวะอุตสาหกรรม

2.3 วิเคราะห์ภาวะตัวบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั้น

นอกจากนั้นแล้ว ข้อมูลตัวเลขเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่ผู้ลงทุนทำความเข้าใจและจะเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนยังมีอีกหลายประเภท เช่น ตัวเลขกำไรสุทธิต่อหุ้น มูลค่าหุ้นตามบัญชี ราคาปิดต่อกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล อัตราส่วนราคาต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ผู้ลงทุนสามารถนำมาวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ได้

สังคมที่พัฒนาแล้ว มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สังคมข่าวสาร (Information society) ซึ่งหมายถึงว่าอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ นับตั้งแต่การวางนโยบายการเมือง เศรษฐกิจระดับสูง การลงทุนของนักธุรกิจ และการวางแผน

หรือดำเนินกิจการอะไรก็ตาม จะฟังซึ่งข้อมูลเป็นสำคัญ เข้าในหลักที่ว่า ข่าวสารคืออำนาจ (Information is power) (มนตรี เจนวิทย์การ, 2534)

พีเชียร์ อำนาจวาระประเสริฐ (2538) กล่าวว่าในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ข่าวสารข้อมูลจะเป็นตัวที่ขาดชัยชนะ (Information rules the world) ใครจะรู้ข้อมูลเร็วกว่า มากกว่า ลึกกว่า เทียบตรงกว่า พยากรณ์ได้ถูกต้องแม่นยำกว่า จะเป็นผู้ชนะในโลกของการแข่งขัน ซึ่งไร้พรมแดนไร้กาลเวลา ไร้สัญชาติ ไร้ขีดจำกัดในทุกด้าน ข้อมูลจากแดนไกลจะเข้ามาส่งผลกระทบต่อเราเพียงชั่วไม่กี่ชั่วโมง บ่อยครั้งเพียงชั่วนาทีหรือวินาทีเท่านั้น

ข่าวต่างประเทศ ข่าวในประเทศ ข่าวจารกรรม ข่าวบทวิเคราะห์ ข่าวพยากรณ์ ข่าวความขัดแย้ง ข่าวความร่วมมือกัน ข่าวภัยธรรมชาติ ข่าวภัยสงคราม ข่าวศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม จนแม้ข่าวลือ ข่าวปล่อย ล้วนสามารถส่งผลกระทบต่อตลาดเงิน ตลาดทุนได้ทั้งสิ้น โดยเฉพาะปัจจุบันที่มีการเปิดเสรีทางการเงิน เงินทุนสามารถเคลื่อนย้ายเข้าออกได้อย่างเสรี และจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหากมีข่าวใดเข้ามากระทบ

ตัวอย่างที่เห็นอย่างชัดเจน คือ เหตุการณ์ในเม็กซิโก ซึ่งเกิดภาวะหนี้ท่วมตัว ทำให้เศรษฐกิจเม็กซิโกเกิดล่มสลายลง ค่าเงินเปโซลดลงอย่างรวดเร็ว สหรัฐอเมริกาซึ่งเข้าไปลงทุนในประเทศเม็กซิโกต่างขาดทุนระนาว ยิ่งกว่านั้นพวกกองทุนเปิดต่างๆ ในอเมริกาที่เข้าไปลงทุนในตลาดหุ้นเม็กซิโกต่างขาดทุนมหาศาล คนอเมริกันที่เข้าไปซื้อกองทุนเปิดเหล่านั้น ต่างก็แห่เข้ามาถอนเงินจากกองทุน ความเกี่ยวพันกันกับตลาดหุ้นไทยก็คือ บริษัทหลักทรัพย์ต่างประเทศและกองทุนเพื่อการลงทุนเหล่านี้ลงทุนในทุกตลาดเกือบทั่วโลก ได้ทุ่มเทขายหุ้นในตลาดต่างๆ ในภาคพื้นเอเชีย รวมทั้งตลาดหุ้นไทยด้วยเช่นกัน เพื่อนำไปชดเชยการขาดทุนในการลงทุนของตนในตลาดเม็กซิโก และต้องการนำเงินที่ได้ไปจ่ายให้กับผู้ถือหุ้นหน่วยลงทุนในเม็กซิโก ทำให้ตลาดหุ้นไทยตกกระเณระนาด กระทั่งมีข่าวประกาศจากนายคลินตัน ว่า จะใช้อำนาจของประธานาธิบดี นำเงินสำรองออกมาพยุงเศรษฐกิจเม็กซิโกจำนวน 20 ของจำนวน 25 ล้านเหรียญสหรัฐ ตลาดหุ้นไทยพอได้รับข่าวนี้อีกก็ติดตัวกลับรอรบข่าวทันที

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการเปิดเผยข้อมูลปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยจำแนกเป็นกลุ่มๆ ดังนี้

1. พอร์ตโบรกเกอร์หรือบริษัทที่ได้รับอนุญาตเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์
2. กองทุนรวม
3. นักลงทุนต่างชาติ
4. นักลงทุนไทย

มกราคม - พฤศจิกายน 2538

	ซื้อ	%	ขาย	%	เปลี่ยนแปลง
พอร์ตโบรกเกอร์ และซื้บฯ	57,682.48	4.27	60,054.41	4.45	(2,371.93)
กองทุนในประเทศ	118,277.30	8.76	115,138.06	8.52	3,139.24
ต่างประเทศ	369,62.06	27.36	326,515.13	24.17	43,146.93
นักลงทุนทั่วไป	805,266.55	59.61	849,180.63	62.86	(43,914.08)

หมายเหตุ : สิ้นสุด ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2538

ตารางสรุปการซื้อขายหลักทรัพย์ จำแนกตามกลุ่มผู้ลงทุนในช่วงปี 2538

จากตารางจะเห็นได้ว่าสัดส่วนการซื้อขายของนักลงทุนไทยนั้นคิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุดคือร้อยละ 59.56 สัดส่วนการขายร้อยละ 62.80 แต่กลับไม่มีบทบาทในการเป็นผู้ซื้อในตลาดผู้มีอิทธิพลในการซื้อตลาดกลับเป็นนักลงทุนต่างชาติและกองทุนรวม มีการวิเคราะห์ต่อไปอีกว่านักลงทุนรายย่อยจะเริ่มลดจำนวนลงไปเรื่อย ๆ เนื่องจากจะเสียเปรียบนักลงทุนสถาบันและนักลงทุนต่างชาติจนอยู่ไม่ไหว

มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์จำแนกตามกลุ่มผู้ลงทุน ปี 2537 กับปี 2538

	ปี 2536	ปี 2537	เปลี่ยนแปลง
	(%)	(%)	(%)
พอร์ตโบรกเกอร์และซื้บ	4.20	3.27	(0.93)
กองทุนในประเทศ	3.56	7.07	3.51
ต่างประเทศ	16.97	20.53	3.56
นักลงทุนทั่วไป	75.27	69.13	(6.14)

หมายเหตุ - มูลค่าการซื้อขายปี 2537 รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,113,860.65 ล้านบาท

- มูลค่าการซื้อขายปี 2536 รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,201,148.18 ล้านบาท

จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มนักลงทุนรายย่อยได้ลดลงมาอย่างต่อเนื่องคือ จากปี 2536 คิดเป็นร้อยละ 75.27 ปี 2537 คิดเป็นร้อยละ 69.13 ปี 2538 (ม.ค.-ต.ค.) คิดเป็นร้อยละ 61.18 ในขณะที่สัดส่วนนักลงทุนสถาบันกลับเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน

นายบรรยงค์ พงษ์พานิช กรรมการผู้จัดการบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ภัทรธนกิจ ได้ให้ความเห็นต่อหนังสือพิมพ์ไทยธุรกิจไฟแนนซ์ ฉบับวันที่ 9 มกราคม 2538 ว่า ในประมาณ 3 ปีข้างหน้า สัดส่วนมูลค่าการซื้อขายของกลุ่มนักลงทุนรายย่อยจะลดลงต่ำกว่า 50% ของมูลค่าการซื้อขายทั้งตลาดเนื่องจากกองทุนรวมในประเทศจะเติบโตขึ้น และการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศก็จะขยายตัว ขณะที่นักลงทุนรายย่อยก็จะเปลี่ยนพฤติกรรมการลงทุนโดยหันไปลงทุนผ่านกองทุนรวมแทน เนื่องจากไม่สามารถทนต่อความเสียหายเปรียบกับกองทุนประเภทสถาบันได้ นักลงทุนรายย่อยจะค่อย ๆ ลดบทบาทและลดจำนวนลงจากตลาดหุ้น เนื่องจากไม่สามารถสู้กับกองทุนประเภทสถาบันซึ่งจะมีความได้เปรียบการลงทุนเกือบทุกด้านได้ สำหรับข้อเสียเปรียบของนักลงทุนรายย่อยนั้น ในด้านข้อมูลการลงทุน นักลงทุนรายย่อยไม่มีโอกาสที่จะรับรู้ข้อมูลการลงทุนได้ดีกว่านักลงทุนประเภทสถาบัน ซึ่งมีบุคลากรที่จะศึกษาหาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและมีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ โดยจะศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการลงทุนหรือตัวหุ้นอย่างลึกซึ้งในลักษณะมืออาชีพ การที่จะพบปะผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน นักลงทุนประเภทสถาบันก็มีโอกาสมากกว่า ขณะที่แนวทางการลงทุน ก็จะถือเพื่อการลงทุนระยะยาว และมีกำลังเงินที่พร้อม และมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่ต่ำกว่า เพราะกองทุนถือเพื่อการลงทุนระยะยาวไม่ซื้อขายบ่อยเหมือนรายย่อย นักลงทุนรายย่อยจะซื้อขายในลักษณะของการเก็งกำไร มีภาวะค่าคอมมิชชันสูง ซึ่งในที่สุดก็จะทนความเสียหายเปรียบไม่ไหว

นักลงทุนรายย่อยนั้นมักถูกเปรียบเทียบให้เป็นเหมือนแมลงเม่า คือเมื่อใดที่แมลงเม่าเห็นกองไฟก็มักจะบินกรูกันเข้าไปจนได้รับบาดเจ็บล้มตายกันไป เปรียบเสมือนนักลงทุนรายย่อยที่เห็นแสงสีเขียว ๆ แดง ๆ บนกระดานหลักทรัพย์ก็จะพากันเข้าไปลงทุนและมักจะพบกับความขาดทุนกลับออกมา

มีสถิติว่า ในจำนวนผู้ลงทุนรายย่อยสิบราย ประสบความสำเร็จจริง ๆ คือ ได้รับกำไรได้ 2 ราย อีก 5 ราย ไม่ได้กำไร ส่วนอีก 3 ราย จะขาดทุน (วีระ วีระภัทรานนท์, 2538)

ในช่วงปี พ.ศ. 2537 - 2538 มีการออกหนังสือพิมพ์ธุรกิจรายวันฉบับใหม่ ๆ ขึ้นหลายชื่อฉบับ ดังนี้ ไทยไฟแนนซ์เชียล คู่แข่งรายวัน ข่าวหุ้น หุ้นสยาม สื่อธุรกิจ ไฟแนนซ์เชียลเดย์ และสยามธุรกิจ สิ่งนี้เป็นตัวสะท้อนให้เห็นได้ถึงการเพิ่มขึ้นของนักลงทุนและความต้องการแสวงหาข่าวสารที่เพิ่มมากขึ้นของนักลงทุนเช่นกัน

ลักษณะเนื้อหาข่าวสารที่นำเสนอในสื่อสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจนั้นมีการพัฒนาการนำเสนออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่าน โดยแบ่งประเภทของเนื้อหาข่าวสารที่นำเสนอในสื่อสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจได้ดังนี้

1. ข่าวหลักทรัพย์-การเงิน เป็นการนำเสนอข่าวทั่ว ๆ ไป ที่เกี่ยวข้องกับด้านหลักทรัพย์และการเงิน
2. ข่าวบริษัทจดทะเบียน เป็นการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อาทิเช่น การประกาศเพิ่มทุน การลงทุนในโครงการใหม่ การขยายงานของบริษัท การแจ้งผลดำเนินงาน เป็นต้น
3. สรุปการซื้อขายหลักทรัพย์จำแนกตามกลุ่มผู้ลงทุน เป็นการนำเสนอข้อมูลปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์โดยจำแนกตามกลุ่มผู้ลงทุน ได้แก่ พอร์ตโบรกเกอร์ กองทุนรวม นักลงทุนต่างประเทศ และนักลงทุนทั่วไป โดยสรุปปริมาณซื้อขายในวันทำการ ที่ผ่านมาและปริมาณซื้อขายในรอบเดือนนั้น ๆ
4. ตารางหุ้น เป็นการนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางรายหลักทรัพย์ในวันทำการที่ผ่านมา โดยแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลการซื้อขายของหลักทรัพย์ต่าง ๆ อาทิเช่น ราคาปิด ปริมาณหุ้นหมุนเวียน มูลค่าซื้อขาย ราคาสูงสุดต่ำสุดประจำวัน เป็นต้น ซึ่งนักลงทุนสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้วิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจซื้อขาย
5. การวิเคราะห์หุ้นพื้นฐาน เป็นการแนะนำหลักทรัพย์ต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นถึงปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ ของบริษัท อาทิเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบริษัท โครงการต่าง ๆ ของบริษัท บัญชีงบ งบ ของบริษัท เป็นต้น การวิเคราะห์หุ้นโดยอาศัยปัจจัยพื้นฐานนี้เหมาะสำหรับนักลงทุนระยะกลางถึงยาว
6. การวิเคราะห์หุ้นทางเทคนิค เป็นการแนะนำหลักทรัพย์ต่าง ๆ โดยการคาดหมายแนวโน้มของราคาในอนาคต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาราคาและจังหวะเวลาที่เหมาะสมในการเข้าซื้อหรือขายหุ้น โดยนักวิเคราะห์ใช้ข้อมูลด้านราคาและปริมาณการซื้อขายเป็นเครื่องมือช่วยในการตีความ การวิเคราะห์หุ้นทางเทคนิคนี้เหมาะสำหรับนักเก็งกำไรระยะสั้น
7. ข่าวเศรษฐกิจในประเทศ เป็นการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ของประเทศ
8. ข่าวการเมืองในประเทศ เป็นการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองภายในประเทศ

9. ชาวเศรษฐกิจต่างประเทศ เป็นการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเงินของประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเอเชีย ยุโรป อเมริกา หรือประเทศเพื่อนบ้านต่าง ๆ

10. ข่าวการเมืองต่างประเทศ เป็นการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองของประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ประเทศด้านเอเชีย ยุโรป อเมริกาหรือประเทศเพื่อนบ้านต่าง ๆ

11. บทความด้านธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นการนำเสนอบทความที่ให้เนื้อหาสาระ ข้อคิดหรือการอธิบายถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์หรือการเงิน

12. สังคมหุ่น เป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับหลักทรัพย์ในรูปแบบที่ออกไปทางคอลัมน์ซุบซิบ รวมถึงอาจจะเป็นข่าวลือที่เกิดขึ้นในห้วงคำต่าง ๆ ซึ่งนักลงทุนจะต้องใช้วิจารณญาณที่ดีในการที่จะเชื่อข่าว ๆ นั้น ๆ เพราะอาจตกเป็นเครื่องมือของผู้ปล่อยข่าวก็ได้

13. ดัชนีราคาหลักทรัพย์ต่างประเทศ เป็นการนำเสนอถึงดัชนีหลักทรัพย์ในวันทำการที่ผ่านมาของบางประเทศ อาทิเช่น ดัชนีดาวโจนส์ (อเมริกา) ดัชนีไฟแนนเชียล (อังกฤษ) ดัชนีนิคเคอิ (ญี่ปุ่น) ดัชนีฮั่งเส็ง (ฮ่องกง) เป็นต้น นักลงทุนบางส่วนจะใช้ข้อมูลของดัชนีหลักทรัพย์ต่างประเทศ คาดการณ์แนวโน้มดัชนีหลักทรัพย์ของไทย

ด้วยเหตุดังกล่าว การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงต้องการศึกษาถึงการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแง่มุมต่อไปนี้

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อย
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการลงทุนกับพฤติกรรมกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อย
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการให้น้ำหนักความน่าเชื่อถือต่อข้อมูลข่าวสารของนักลงทุนรายย่อย
4. เปรียบเทียบความต้องการข้อมูลข่าวสารในช่วงสภาพตลาดต่าง ๆ กับพฤติกรรมกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อย

ปัญหานำวิจัย

นักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่ออย่างไร

1. ปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กันหรือไม่
2. ลักษณะการลงทุนกับพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กันหรือไม่
3. ปัจจัยส่วนบุคคลกับการให้น้ำหนักความน่าเชื่อถือต่อข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กันหรือไม่
4. ความต้องการข่าวสารในช่วงสภาพตลาดต่าง ๆ กับพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อแตกต่างกันหรือไม่

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้ เพื่อให้ได้ความหลากหลายของข้อมูลจึงได้ศึกษาจากนักลงทุนรายย่อยตามห้องค้าต่าง ๆ ของบริษัทโบรกเกอร์ นักลงทุนรายย่อยที่มีอาชีพประจำอยู่ในหน่วยงาน ห้างร้าน หรือบริษัทเอกชนต่าง ๆ และนักลงทุนรายย่อยที่เข้าร่วมในงานสัมมนาเรื่องกลยุทธ์การลงทุนในหลักทรัพย์ปี 2539 สำหรับนักลงทุนรายย่อย จัดขึ้นโดยรายการมันนี่ทอล์ค ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์ฯ มหาวิทยาลัย ในวันที่ 3 ธันวาคม 2538

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง สถาบันที่กระทรวงการคลังจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการตลาดหลักทรัพย์คือเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมการระดมทุน ในการก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือธุรกิจที่จะขยายกิจการ ทั้งนี้โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางสำหรับการพบปะกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เพื่อทำการแลกเปลี่ยนซื้อขายหลักทรัพย์ทางการลงทุน
2. นักลงทุนรายย่อย หมายถึง บุคคลที่ลงทุนในหลักทรัพย์ โดยมุ่งหวังผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น เงินปันผล ส่วนต่างจากราคาซื้อขาย สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุน นักลงทุนรายย่อยจะลงทุนในวงเงินที่ไม่สูงมากพอที่จะสามารถกำหนดการขึ้นลงของราคาหลัก

ทรัพย์ในตลาดได้ การลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์มักจะกระทำกันที่ห้องค้าหลักทรัพย์ของบริษัท โบรกเกอร์ต่างๆ

3. การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร หรือความต้องการข้อมูลข่าวสาร คือ ความต้องการได้รับข่าวสารหรือการเลือกรับข่าวสารนั้น เพื่อสนับสนุนทัศนคติหรือความคิดเดิมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่นๆ อีกต่อไป เช่น เป็นความรู้ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจต่างๆ

4. การเปิดรับสื่อ หมายถึง การเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ อาทิเช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่อวิทยุ เป็นต้น โดยวัดจากประเภทของสื่อที่เปิดรับ การใช้ประโยชน์จากสื่อที่เปิดรับและประเภทของเนื้อหาที่เปิดรับ

5. ลักษณะการลงทุนในหลักทรัพย์ หมายถึง ลักษณะการซื้อขายหุ้นสามัญ หุ้นกู้ หน่วยลงทุน โดยได้มีการวิเคราะห์แล้วถึงผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนเองพอใจ ไม่ว่าจะเป็นเงินปันผล ดอกเบี้ยหรือกำไรจากส่วนต่างจากราคาซื้อขาย โดยยอมรับความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนในอัตราเงินปันผลและการเปลี่ยนแปลงของราคาซื้อขายที่อาจจะเกิดขึ้น ลักษณะการลงทุนสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายด้านด้วยกัน อาทิเช่น ประเภทการถือครอง ประเภทหลักทรัพย์ วงเงิน จำนวนหลักทรัพย์ ราคาหลักทรัพย์ และระยะเวลาถือครอง เป็นต้น

6. ปัจจัยส่วนบุคคล คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจของนักลงทุนนั้น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ ประเภทการลงทุนและรายได้

7. สภาพตลาด คือ สภาพการณ์ต่าง ๆ ของตลาดหลักทรัพย์ในขณะนั้น ๆ แบ่งออกได้เป็น

ภาวะตลาดหุ้นซบเซา หรือที่เรียกกันในหมู่นักลงทุนว่าภาวะตลาดหมี เป็นสภาพตลาดที่มูลค่าซื้อขายต่ำ ดัชนีหุ้นลดลง ผู้ลงทุนขาดความมั่นใจ มีผู้ซื้อขายน้อย

ภาวะตลาดคึกคัก หรือที่เรียกกันในหมู่นักลงทุนว่าภาวะตลาดกระทิง เป็นภาวะตลาดหุ้นเฟื่องฟู ระดับราคาหลักทรัพย์เพิ่มสูงขึ้น มูลค่าการซื้อขายหุ้นอยู่ในระดับสูง ผู้ลงทุนมีความมั่นใจในการลงทุน มีผู้ซื้อขายมาก

ภาวะตลาดปกติ เป็นภาวะตลาดหุ้นที่ค่อนข้างคงตัว ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของราคาหุ้นหรือหวา มูลค่าการซื้อขายก็ทรงตัว มีผู้ซื้อและผู้ขายพอประมาณ

ภาวะตลาดวิกฤต เป็นภาวะตลาดหุ้นที่ดัชนีราคาหุ้นมีการลดลงอย่างมาก อาจเกิดจากสภาวะวิกฤตในด้านต่างๆ ซึ่งอาจจะมาจากต่างประเทศหรือในประเทศเอง ผู้ลงทุนขาดความเชื่อมั่น มีผู้ขายมากกว่าผู้ซื้อ

8. โบรคเกอร์ คือ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ และเข้าร่วมเป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้บริการด้านซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนั้นในการซื้อขายหุ้นเราจะต้องติดต่อกับโบรคเกอร์ ซึ่งจะกำหนดให้เราเป็นลูกค้าโดยเปิดบัญชีทำนองเดียวกับเปิดบัญชีกับธนาคาร

9. หุ้นสามัญ เป็นหุ้นที่นิยมซื้อขายกัน มีสภาพคล่องเปลี่ยนมือกันง่าย มีราคาเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอยู่เสมอ ผู้ซื้อขายจะได้รับเงินกำไรหรือขาดทุนจากการซื้อขาย เปลี่ยนมือ และหากถือหุ้นนี้ไว้ในระยะยาวจะได้รับเงินปันผลตอบแทนเมื่อบริษัทมีผลกำไร

10. หุ้นจอง เป็นหุ้นที่นำมากระจายขายให้กับประชาชนเพื่อจองซื้อโดยนำเงินที่ได้ไปใช้จ่ายธุรกิจของแต่ละบริษัทนั้นๆ หุ้นจองนั้นจัดอยู่ในตลาดแรก หลังจากในตลาดหลักทรัพย์อนุมัติให้หุ้นจองของบริษัทนั้นๆ เข้าทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์(ตลาดรอง)ได้ หุ้นจองนั้นๆ ก็จะเป็นหุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไป

11. บัญชีเงินสด หมายถึง บัญชีที่ลูกค้าต้องชำระเงินสดให้กับบริษัทสมาชิกตามกำหนด เมื่อมีการยืนยันการซื้อขายหลักทรัพย์ได้ตามคำสั่ง

12. บัญชีสินเชื่อหรือบัญชีมาร์จิ้น หมายถึง บัญชีที่ลูกค้าสามารถใช้เงินเชื่อในการซื้อหุ้น นั่นคือ จ่ายเงินค่าซื้อหุ้นส่วนหนึ่ง ค่าหุ้นส่วนที่เหลือบริษัทสมาชิกจะเป็นผู้ทรงจ่าย โดยกำหนดให้ลูกค้าวางหลักทรัพย์เป็นประกัน สำหรับเงินที่บริษัทสมาชิกได้ทรงจ่ายไปก่อนนั้นลูกค้าจะต้องจ่ายดอกเบี้ย

13. ประเภทนักลงทุน แบ่งออกได้เป็น

นักลงทุนระยะสั้น หมายถึง นักลงทุนที่ถือครองหลักทรัพย์ในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน เมื่อมีกำไรจากส่วนต่างของราคาซื้อขายก็มักจะทำการขายหุ้นทิ้ง

นักลงทุนระยะยาว หมายถึง นักลงทุนที่ถือครองหลักทรัพย์ในระยะเวลา 6 เดือนขึ้นไป โดยที่จะดูผลประโยชน์ประกอบกิจการของแต่ละหมวดหลักทรัพย์ แต่ละรายหลักทรัพย์ เป็นแต่ละไตรมาสไป

14. ความน่าเชื่อถือ หมายถึง การที่นักลงทุนรายย่อยได้พินิจ พิจารณาและตัดสินใจให้ความเชื่อถือต่อข่าวสารข้อมูลที่ได้รับจากสื่อต่าง ๆ ในการศึกษาครั้งนี้ นักลงทุนจะประเมินให้ความน่าเชื่อถือต่อข้อมูลข่าวสารในแบบสอบถามโดยให้น้ำหนักเป็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อเป็นแนวทางแก่อีกต่าง ๆ ในการปรับปรุงรูปแบบเนื้อหาในการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุน
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประยุกต์ใช้กับการศึกษาทางด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป